

פרשה למעשה

דברי תורה וחידושים • חסידות • הלכה והנהגות

על פרשיות השבוע

∞

מה טבו אהליך יעקב משכנותיך ישראל

"מה טבו אהליך יעקב משכנותיך ישראל" (במדבר כד, ה)

הגמרא (ברכות יג, א) אומרת שהקורא את אברהם "אברם" הוא עובר על ולא יקרא עוד שמך אברם. והגמ' שואלת: האם הקורא את יעקב "יעקב" במקום של "ישראל" הוא גם עובר? לכאורה הוא גם כן עובר על לאו של לא יקרא שמך עוד יעקב. מתרצת הגמ': שתי מקרים אלו שונים. כאשר הקב"ה נתן לאברהם את השם אברהם הוא נקרא בתורה רק "אברהם". אבל לגבי השם יעקב, התורה עצמה ממשיך לקרוא אותו כן, אך השם אברם לא נזכר יותר.

הרי צריכים להבין מה ההבדל בין השמות אברהם וישראל, כי לגבי שניהם התורה אומרת לא יקרא עוד. וכן, מה הסיבה שמותר לקרוא בשם יעקב אבל לא בשם אברם?

עניין השמות הוא עניין גדול כי על ידיהם האדם מקבל את חיותו. (לחולה מסוכן ח"ו נותנים שם נוסף, כי האותיות של השם הם כלים לחיות). אך זאת רק בשמות על פי תורה בלשון הקודש מכיון שעל ידיהם היהודי מקבל את חיותו. ומדוע היה מסוגל אדם הראשון לתת שמות? כי הוא ראה את השמות שהיו במרכבה העליונה אשר דרכה מגיע החיות לכל הבריות.

הגמ' (יומא, פג) אומרת שר' מאיר היה יכול להכיר את מהותו של אדם דרך שמו, ורואים מכאן את גודל עניין השמות. ולגבי אברהם יש מעלה לעומת אברם, ולגבי ישראל יש מעלה לעומת יעקב. אומר המלאך בפירוש: "כי שרית עם אלקים ועם אנשים ותוכל", אז מדוע נשאר השם יעקב? ג"כ צריכים להבין מדוע התורה אומרת אהליך נגד יעקב ומשכנותיך נגד ישראל.

והנה ההבדל בין השם אברהם וישראל הוא שאברהם הוא שם חילוף וישראל הוא שם המעלה. שם החילוף הוא שמחליף את השם שקדם ושם ה-"מעלה אינו מחליף, אלא, הוא מעל השם אשר היה קודם. השם ישראל הוא מעלה ליעקב אך הוא לא מחליף אותו.

עוד, יש להבין את העניין בעבודה בנפש האדם. כל הארבע שמות, הם דרגות בעבודה. אברהם התאמץ הרבה להבין אלקות ועשה רק טוב לבני אדם, נתן צדקה ועזר לכולם והתעלה כל כך גבוה עד שהוא שלט

כמו בעל על כל האברים שלו והוא בירר אותם לגמרי. אמנם, יש חמישה אברים שקשה מאד לאדם לכבוש אותם. השם אברם הוא כנגד הרמ"ג אברים, ואברהם השלים את עצמו כ"כ שהשם י"ת נתן לו את הכח לכבוש גם על החמישה חושים שנמסרו לעבודת הבורא ברוך הוא. והיינו נפאל חילוף, העבודה של אברהם לקח את המקום של העבודה של אברם. המדרש מבאר (בראשית פ' מ"ז) ש-"האבות הן הן המרכבה", היינו, מה המרכבה היא בטלה לרצונו של נהגו, אף היו אברהם, יצחק ויעקב בטלים לרצון של השי"ת. וזהו העניין כאן לגבי חילוף שם מאברם לאברהם. אברם הוא מסמל את העבודה אשר ביכולת של אדם ובכחותיו לפי הטבע, וכשהוא מתאמץ מאד אז הקב"ה נותן לו את הכח **מעל הטבע** לנצח על חמישה אברים בכדי שגם הם יהיו מסורים לגמרי לעבודת הבורא ברוך הוא.

אבל השמות יעקב וישראל הם עבודה שונה מ-"אברהם". כפי שהזכרנו לעיל "ישראל" לא מסמל חילוף, אלא **מעלה נוספת** לעבודה של יעקב. "יעקב" הוא עבודת עבד כדכתיב "שמע אלי יעקב עבדי", ז.א. כעבד שמשרת מצד מורא. ועבודת "ישראל" היא עבודת הבן כדכתיב "בני בכורי ישראל". ועבודת הבן היא מצד הכרת גדלות הוי'. עבודת הבן היא מעלה לגבי עבודה של עבד אך היא לא מחליפה עבודת העבד. וזהו "מה טובו אהליך יעקב": אהל הוא בחינת מקיף, היינו העבודה מצד מורא, אך משכנותיך ישראל היא עבודת הבן אשר לא מצד מקיף אלא היא פנימית.

(ספר המאמרים, אידיש, להריי"צ, דפי 125-122)

גליון זה נתרם לזכות

השמחה שלכם

WOULD YOU LIKE TO
DEDICATE THIS PUBLICATION
IN HONOR OF A SIMCHA,
BIRTHDAY, YAHRZEIT OR JUST
TO SAY "THANK YOU"?

ADVERTISE YOUR BUSINESS
IT WILL BE SEEN WORLDWIDE

גליון זה נתרם ע"י

דיד נאמן של בעל המחבר שליט"א,

לאות הערכה וידידות!

כאן יכול

להופיע ההקדשה
שלכם!

"ושאלתי את פי משיח אימת אתי מר, והשיב לי, בזאת תדע, בעת שיתפרסם
למודך ויתגלה בעולם יפוצו מעיינותיך חוצה"

כתר שם טוב, א

בכדי לממן, להקדיש או לקבל את הגליון דרך דואר אלקטרוני נא ליצור קשר:

ParashaLeMaise@gmail.com

©"פרשה למעשה" ירושלים ת"ו התשפ"א, נכתב ע"י הרב דניאל שיפר

נא לשמור על קדושת הגליון